

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วิชา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย มรดก

AJ. CHONTHICHA SURATTANASANYA

การเสียชีวิตในการระบาด

การเสียชีวิตในการรับมรดก

- มีอยู่ 3 กรณี
 - 1. ถูกกำจัดมิให้รับมรดก
 - 2. ถูกตัดมิให้รับมรดก
 - 3. สละมรดก

๖๖
การตัดไม้ให้ระบบรดก

การตัดมิให้รับมรดกตามกฎหมายเก่า	การตัดมิให้รับมรดกตามกฎหมายปัจจุบัน
● การตัดมิให้รับมรดกมีมูลเหตุมาจาก การตัดความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ● การตัดความสัมพันธ์ทางเครือญาติ กฎหมายกำหนดเหตุในการตัดเอาไว้ คือ(ประพฤตินิหิต) ต้องมีเหตุ เช่น ทุบัติ คำทอปปการี หรือไม่เลี้ยงดูบัพการี ●การตัดความสัมพันธ์ทางเครือญาติ จะตัดได้ เฉพาะแต่บุคคลที่มีสถานะในทางครอบครัวที่สูงกว่า ตัดบุคคลซึ่งมีสถานะต่ำกว่า	● ตัดได้เฉพาะสิทธิในการรับมรดกเท่านั้น จะตัดความสัมพันธ์ทางครอบครัวไม่ได้ ●กฎหมายไม่กำหนดเหตุในการตัดไว้ ดังนั้นจึงตัดได้ทุกเมื่อ ●ตัดบุคคลในฐานะใดก็ได้ไม่จำกัด

- ทายาทที่จะถูกตัดมิให้รับมรดก
 - ได้แก่ ทายาทโดยธรรม

มาตรา 1608 บัญญัติว่า “เจ้ามรดกจะตัดทายาทโดยธรรม
ของตนคนใดมิให้รับมรดกก็ได้แต่ด้วยแสดงเจตนาชัดแจ้ง....”

- วิธีการตัดมิให้รับมรดก

แยกได้ 2 กรณี

- 1. ตัดโดยชัดแจ้ง โดยวิธี

- 1.1 ตัดโดยพินัยกรรม

- ได้แก่ เจ้ามรดกทำพินัยกรรมตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก

- พินัยกรรมต้องมีผลสมบูรณ์ หรือไม่ถูกเพิกถอนในภายหลัง มิเช่นนั้น จะไม่มีผลเป็นการตัดมิให้ได้รับมรดก

- การตัดมิให้รับมรดกจะใช้ถ้อยคำอย่างใดก็ได้ ซึ่งทำให้มีความหมายเป็นการตัดมิให้รับมรดก

- 1.2 ตัดโดยทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

—ได้แก่ การทำหนังสือตัดมิให้รับมรดกต่อนายอำเภอ
ตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

- 2. ตัดให้รับมรดกโดยปริยาย

ได้แก่ กรณีที่เจ้ามรดกได้ทำพินัยกรรมจำหน่ายทรัพย์สินมรดกของตนทั้งหมด หากทายาทโดยธรรมคนใดไม่ได้รับทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรมนั้น กฎหมายถือว่าทายาทโดยธรรมคนนั้นถูกตัดมิให้รับมรดก

- ทายาทโดยธรรมซึ่งถูกตัดมิให้มรดก จะเสียสิทธิในการเป็นทายาท (ไม่เป็นทายาท) ซึ่งจะมีผลเกี่ยวเนื่องกับอายุความมรดก (ดูประกอบ ม. 1755)
- การตัดมิให้รับมรดกกรณีนี้ จะต้องไม่ปรากฏว่าขณะที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายนั้น มีทรัพย์สินมรดกนอกพินัยกรรมเกิดขึ้น(ขึ้นอยู่กับข้อความในพินัยกรรม)

- ตัวอย่างเช่น เจ้ามรดกได้เขียนพินัยกรรมโดยมีข้อความดังต่อไปนี้
 - 1. ข้าพเจ้าขอยกที่ดินให้แก่ นาย ก.
 - 2. ข้าพเจ้าขอยกบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้แก่ นาย ข.
 - 3. ข้าพเจ้าขอยกหุ้นในบริษัทกุหลาบแก้ว ให้แก่ นาย ค.

ดังนี้ ถ้าขณะที่เจ้ามรดกถึงแก่กรรม มีทรัพย์สินมรดกเท่าที่ได้กล่าวไว้ในพินัยกรรม ทายาทโดยธรรมซึ่งมิได้รับมรดกตามพินัยกรรมย่อมถูกตัด

มิให้รับมรดก

แต่ถ้า ขณะที่ถึงแก่ความตายมีทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ได้ระบุไว้เกิดขึ้น ย่อมไม่ถูกตัดมิให้รับมรดก

- ตัวอย่างเช่น เจ้ามรดกได้เขียนพินัยกรรมโดยมีข้อความดังต่อไปนี้
 - 1. ข้าพเจ้าขอยกที่ดินให้แก่ นาย ก.
 - 2. ข้าพเจ้าขอยกบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้แก่ นาย ข.
 - 3. ข้าพเจ้าขอยกหุ้นในบริษัทกุหลาบแก้ว ให้แก่ นาย ค.
 - 4. ทรัพย์มรดกอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้ข้างต้นที่มีอยู่ในขณะที่ถึงแก่ความตาย ขอยกให้แก่ นาย ก. ทั้งหมด

ดังนี้ ถ้าก่อนที่เจ้ามรดกจะถึงแก่กรรม เจ้ามรดกได้รับสิ่งใดมา ย่อมตกทอดแก่ ก. ทั้งหมดตามข้อ 4.

- การถอนการตัดมิให้รับมรดก

— การถอนการตัดมิให้รับมรดก เจ้ามรดกต้องถอนตามวิธีที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

- ก. ตัดมิให้รับมรดกโดยพินัยกรรม จะถอนได้แต่โดยทำพินัยกรรม
- ข. ตัดมิให้รับมรดกโดยทำเป็นหนังสือ ฯ จะถอนโดยพินัยกรรม หรือทำเป็นหนังสือถอนการตัดต่อนายอำเภอก็ได้

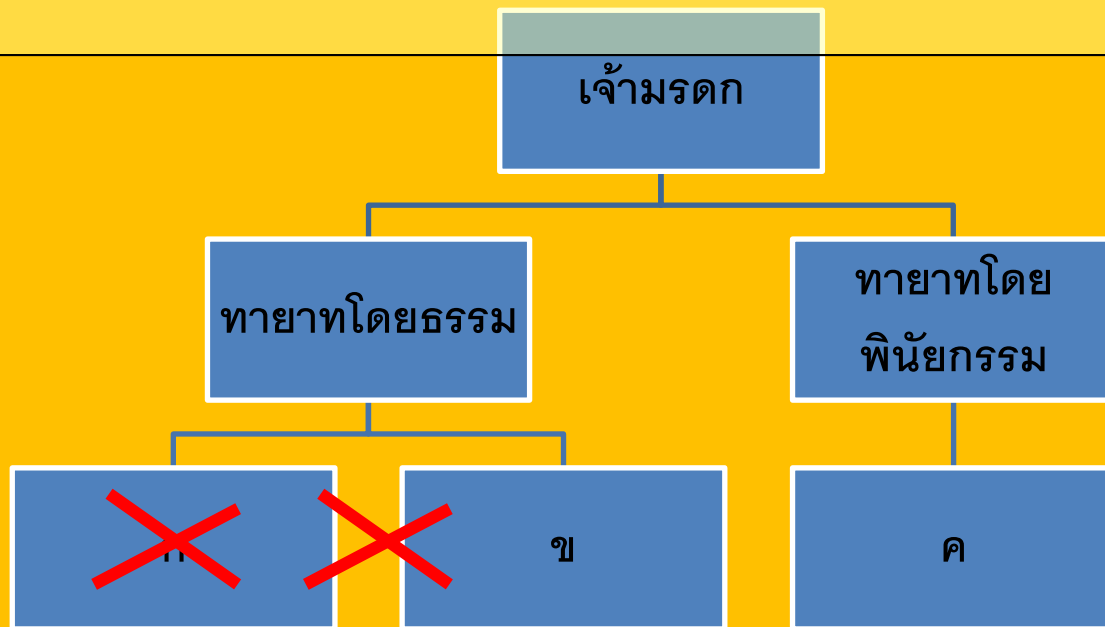
— ข้อสังเกต การถอนการตัดมิให้มรดกโดยวิธีอื่น ซึ่งมีใช้วิธีการข้างต้น ไม่ทำให้การถูกตัดสิ้นผล เพราะกฎหมายกำหนดวิธีการถอนการตัดไว้โดยเฉพาะแล้ว

- เช่น เจ้ามรดกทำลายพินัยกรรมการซึ่งตัดมิให้มรดกทั้ง (ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการเพิกถอนพินัยกรรม แต่ไม่ใช่วิธีการถอนการตัดมิให้รับมรดก) ดังนั้น ทายาทก็ยังคงถูกตัดมิให้รับมรดก

- ผลของการถูกตัดมิให้รับมรดกต่อทายาทผู้ถูกตัด แยกได้ 2 กรณี
 - 1. การตัดมิให้รับมรดกโดยชัดแจ้ง มีผลทำให้ทายาทนั้นเสียสิทธิในการรับมรดกตลอดไป ยกเว้นแต่ เจ้ามรดกจะได้เพิกถอนการตัดในภายหลัง
 - 2. การตัดมิให้รับมรดกโดยปริยาย ไม่แน่นอนว่าจะเสียสิทธิในการรับมรดกอย่างเช่น การตัดโดยชัดแจ้ง
 - เมื่อใดมีทรัพย์มรดกนอกพินัยกรรมเกิดขึ้น ทายาทโดยธรรมก็มีสิทธิได้รับมรดกนอกพินัยกรรมนั้น (ขึ้นอยู่กับข้อความในการจำหน่ายทรัพย์มรดกในพินัยกรรม)

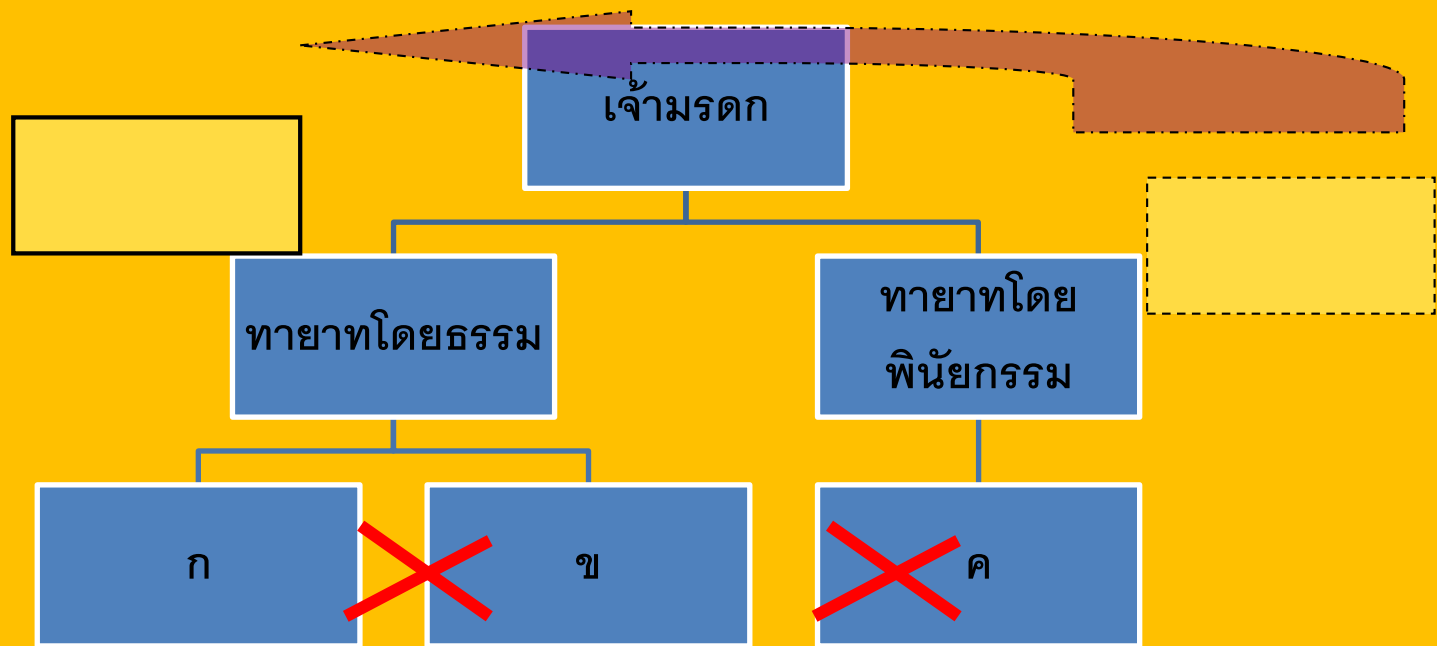
เจ้ามรดกทำพินัยกรรม โดยมีข้อกำหนดพินัยกรรม ว่ายกทรัพย์สินมรดกให้แก่ ค.
ทั้งหมด และห้าม ข. เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินมรดก

เช่นนี้ย่อมมีผลทำให้ ก. ถูกตัดสิทธิได้รับมรดกโดยปริยาย และ ข. ถูกตัดสิทธิได้รับมรดก
โดยชัดแจ้ง

-ถ้าก่อนที่เจ้ามรดกจะถึงแก่กรรม ค. ได้ตายก่อนเจ้ามรดก เช่นนี้ จะมีผลทำให้มีกองมรดกนอกพินัยกรรมเกิดขึ้น และตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมของเจ้ามรดก ซึ่งได้แก่ ก.

-ส่วน ข. นั้นไม่มีสิทธิได้รับมรดกเพราะเป็นการตัดโดยชัดแจ้ง ทำให้เสียสิทธิตลอดไป

- ข้อสังเกต

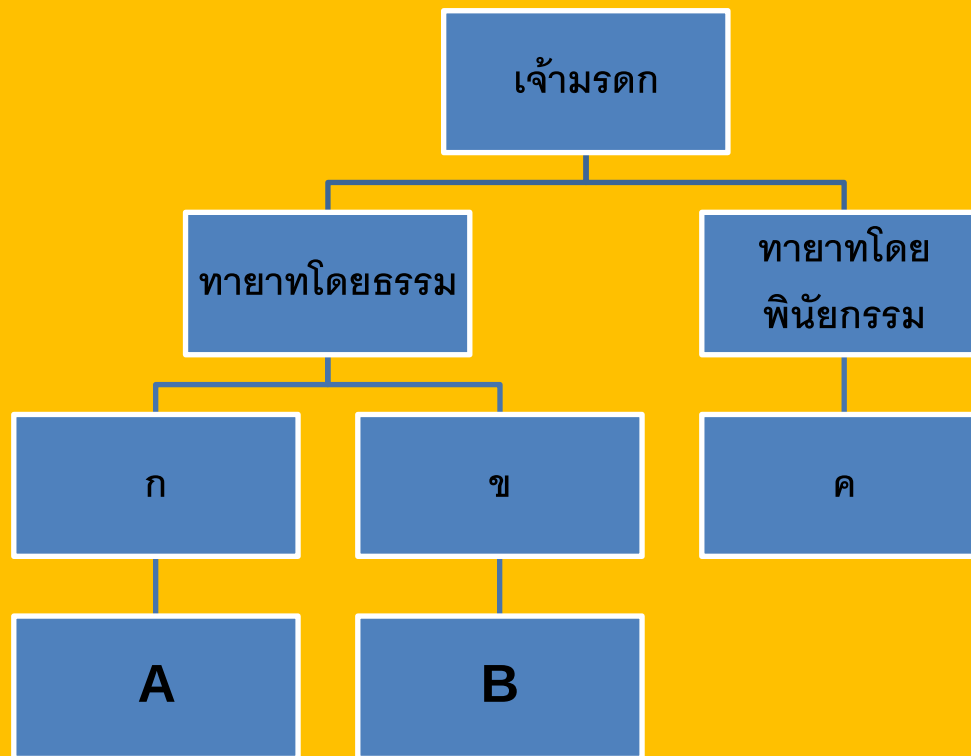
— การตัดมิให้มรดกมีผลทำให้ทายาทผู้ถูกตัดเสียสิทธิในการรับมรดกเฉพาะ สิทธิในการรับมรดกของผู้ตัดเท่านั้น ไม่ทำให้ทายาทเสียสิทธิในการรับมรดกของบุคคลอื่น

เช่น นาย ก. ซึ่งเป็นบุตรของนายแดง ได้ทำพินัยกรรมตัดนาย ข. ซึ่งเป็นผู้สืบสันดานมิให้รับมรดกของตนเอง เช่นนี้ ถ้านายแดงถึงแก่กรรมภายหลัง นาย ก. เช่นนี้ นาย ข. ไม่เสียสิทธิในการรับมรดกของนายแดง

- ผลของการถูกตัดมิให้รับมรดกต่อผู้สืบสันดานของทายาทที่ถูกตัด
 - การตัดมิให้รับมรดกเป็นการตัดตลอดทั้งสาย(สายของเครือญาติ) ดังนั้นจึงมีผลเป็นการตัดผู้สืบสันดานของทายาทที่ถูกตัดมิให้รับมรดกด้วย
 - ผู้สืบสันดานของผู้ถูกตัดมิให้รับมรดก จึงไม่อาจที่จะเข้ารับมรดกแทนที่หรือสืบมรดกต่อจากทายาทที่ถูกตัดได้

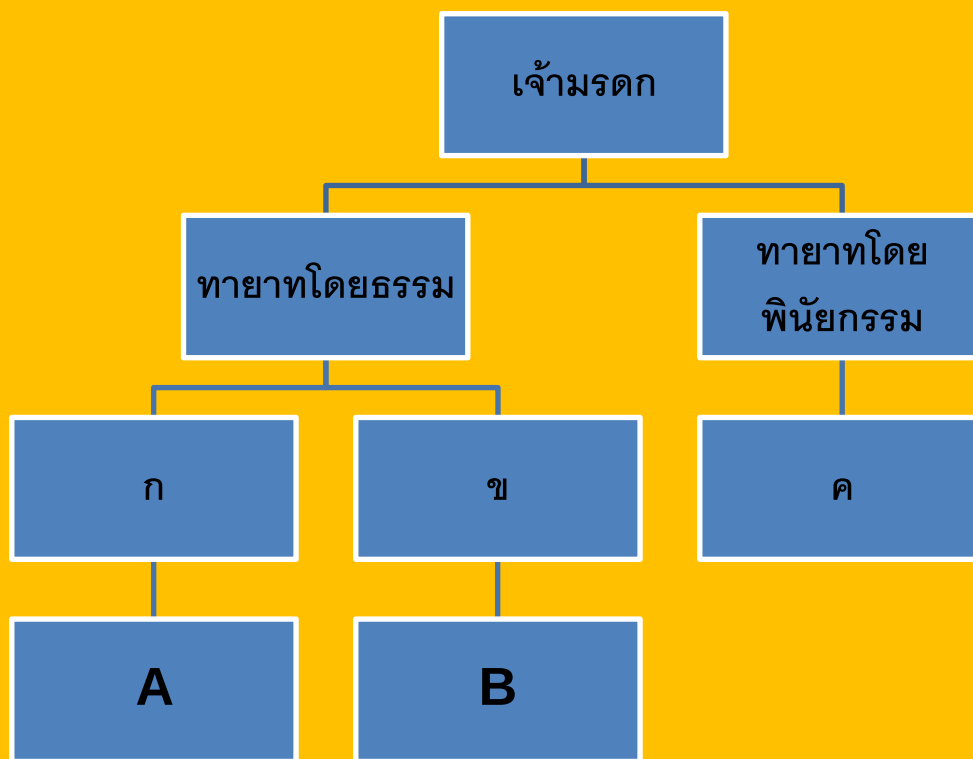

เจ้ามรดกทำพินัยกรรม โดยมีข้อกำหนดพินัยกรรม ว่ายกทรัพย์สินมรดกให้แก่ ค. ทั้งหมด และห้าม ข. เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินมรดก โดย ก. และ ข. ต่างมีผู้สืบสันดานคือ A และ B ตามลำดับ

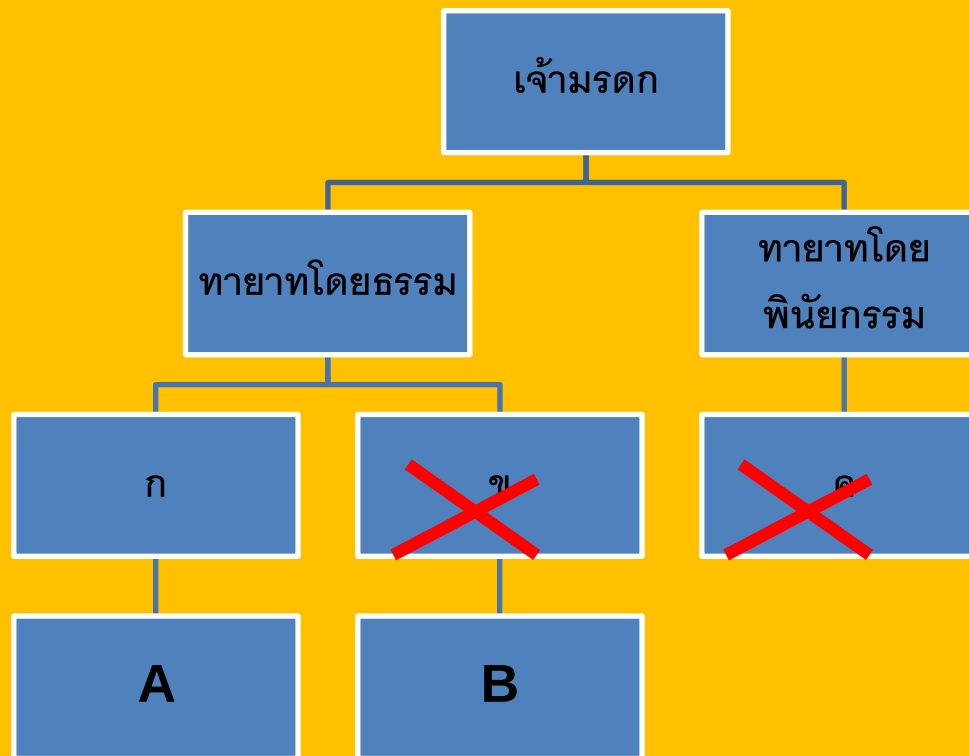

ถ้าก่อนที่ เจ้ามรดกจะถึงแก่ความตาย ค. และ ข. ถึงแก่ความตายไปก่อน เช่นนี้ กองมรดกจะตกทอดแก่ผู้ใด ?

เช่นนี้ ค. ย่อมไม่มีสิทธิได้รับมรดก ตาม ม.1698(1) ข. ไม่มีสิทธิได้รับมรดก ตาม ม.
1608

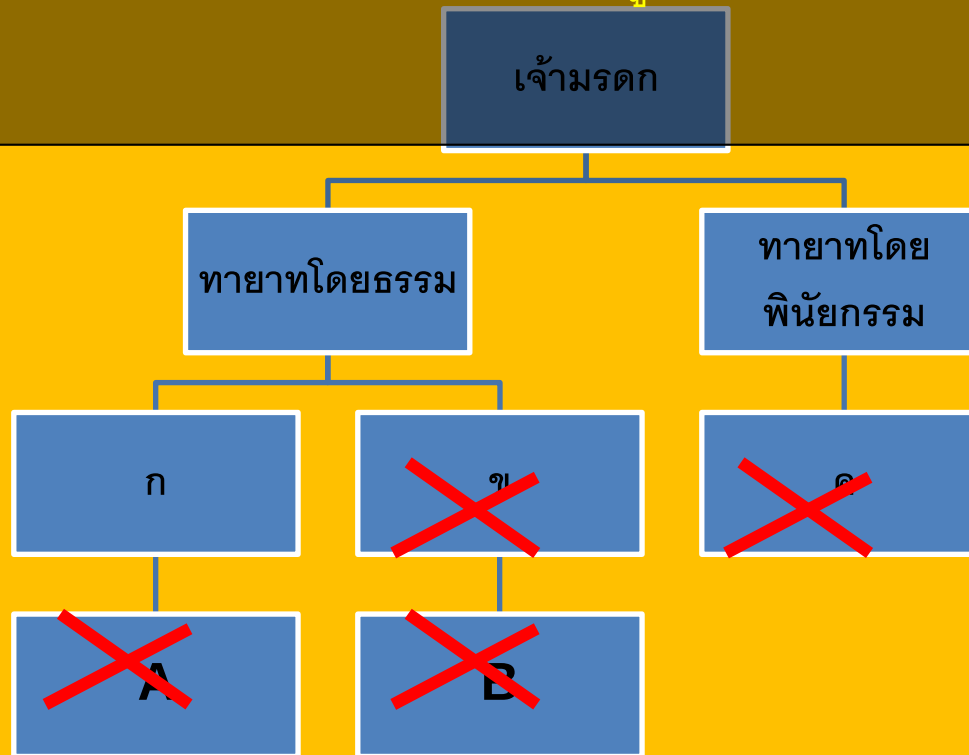

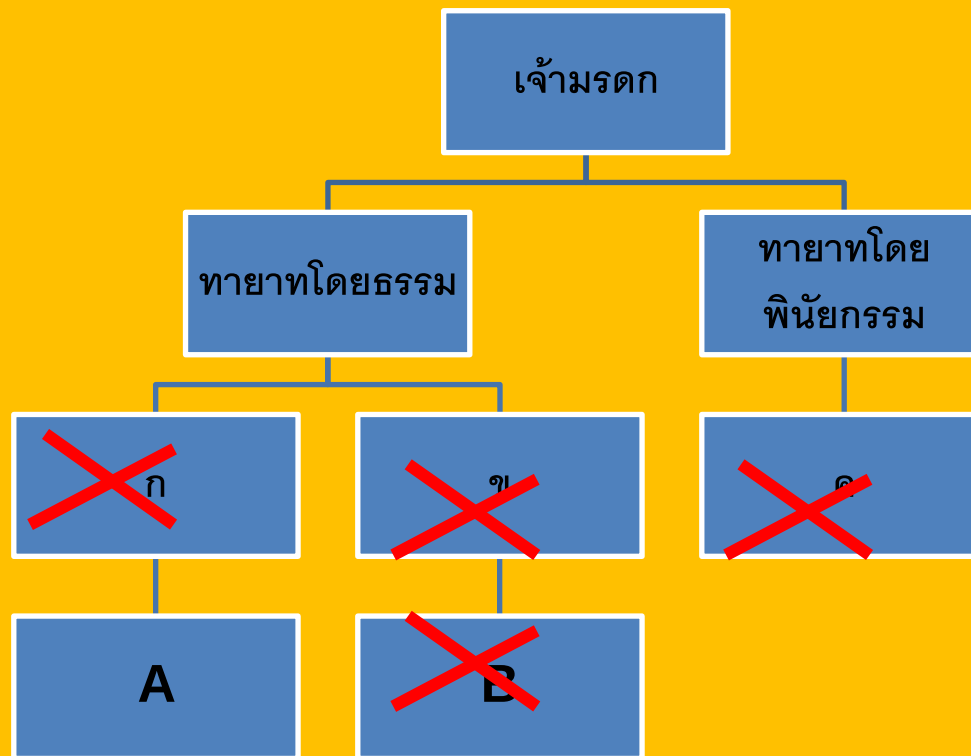
-เช่นนี้ ค. ย่อมไม่มีสิทธิได้รับมรดก ตาม ม.1698(1) ข. ไม่มีสิทธิได้รับมรดก ตาม ม. 1608

-B ก็ไม่มีสิทธิได้รับมรดกเช่นเดียวกัน เพราะเป็นการเสียสิทธิตลอดทั้งสาย

-A ก็ไม่มีสิทธิได้รับมรดก เพราะมีผู้สืบสันดานชั้นก่อนตนอยู่ ตาม ม.1631

ถ้าก่อนที่ เจ้ามรดกจะถึงแก่ความตาย ทั้ง ก. ข. และ ค. ถึงแก่ความตายไปก่อน
เช่นนี้ กองมรดกจะตกทอดแก่ผู้ใด ?

นายดำอยู่กินกับนางแดง มีบุตรคือ นายหนึ่ง นายสอง และนายสาม ซึ่ง
นายดำแจ้งเกิดในสุติบัตรว่าเป็นบิดา นายหนึ่งจดทะเบียนสมรสกับนางไก่อ
มีบุตรคือนายเอ นายสามจดทะเบียนรับนายบีมาเป็นบุตรบุญธรรม ต่อมา
นายดำทำหนังสือมอบแก่ผู้อำนวยการเขตบางกะปิ โดยมีข้อความ
ว่า “นายดำขอตัดนายหนึ่งและนายสามมิให้รับมรดกของนาย
ดำ” หลังจากนั้นนายดำทำพินัยกรรมขึ้นอีกมีข้อความว่า “นายสามจะ
ได้รับเงินสดจำนวน **30,000** บาท” หลังจากนั้นนายหนึ่งถึงแก่ความ
ตาย ต่อมานายดำตาย ปรากฏว่านายเอบุตรของนายหนึ่งจะขอเข้ารับ
มรดกแทนที่ อ้างว่านายหนึ่งตายก่อนเจ้ามรดก การตัดมิให้รับมรดกย่อมไม่
มีผล และนายสามจะขอเข้ารับมรดกตามพินัยกรรม และแบ่งมรดกในส่วน
ทายาทโดยธรรมด้วย เช่นนี้ จงพิจารณาแบ่งมรดกของนายดำที่มีเงินสด
นอกพินัยกรรมอีก **120,000** บาท

นายทองเอกรับนายเปี้ยกมาเป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมาย ต่อมานายทองเอกได้จดทะเบียนสมรสกับนางชบาทั้งคู่มีบุตรสาว **1** คน คือ นางสาวชงโค และบุตรชายหนึ่งคนคือนายกล้า ต่อมานายทองเอกประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต นางชบาจึงรับภาระดูแลนายเปี้ยก นางสาวชงโคและนายกล้าตามลำพัง ด้วยความใกล้ชิดสนิทสนมกันนายเปี้ยกและนางสาวชงโคจึงเกิดความรักขึ้น และได้แอบไปจดทะเบียนสมรสและอยู่กินกันฉันสามีภริยาจนมีบุตรสาว **1** คน คือ ด.ญ.ผ่อง จากการกระทำของทั้งสองคนดังกล่าว ทำให้นางชบาโกรธและเสียใจมาก จึงได้ตัดนางชงโคบุตรสาวไม่ได้รับมรดก โดยทำเป็นหนังสือมอบไว้กับนายอำเภอท่าไฉหลง หลังจากนั้นไม่นานนางชบาก็เป็นโรคหัวใจวายตาย ก่อนตายนางชบามีเงินสดอยู่ในธนาคาร 4 ล้านบาท รถยนต์ **1** คัน ราคา **8** แสนบาท และบ้านพร้อมที่ดินราคา 4 ล้านบาท จงวินิจฉัยว่า มรดกของนางชบา จะตกทอดแก่ใคร

THANK YOU
THANK YOU
THANK YOU

THANK YOU

THANK YOU
THANK YOU
THANK YOU